

Náklady

Náklady = vyjadřují spotřebu živé a zvěcnělé práce

- živá práce → náklad na mzdu (521 – mzdové náklady)
- zvěcnělá práce → náklady na všechno ostatní
- náklady na MD → nákladové účty → 5. účtová třída
- účtují se vždy do období, se kterým souvisejí

▪ v účetnictví zjistíme hospodářský výsledek → výnosy – náklady

Členění nákladů:

účetní náklady

- všechny náklady, které jsou zaúčtovány za účetní období na nákladové účty (5. třída)

z daňového hlediska:

- a) **daňově uznatelné** – ovlivňují základ daně (snižují základ daně) → dle zákona o daních z příjmů
- b) **nedaňové** – neovlivňují základ daně (ovlivní pouze hospodářský výsledek) → přičtou se k hospodářskému výsledku

podle hospodářského výsledku:

- a) **provozní**
- b) **finanční**
- c) **mimořádné**

podle objemu výroby:

- a) **fixní** – náklady na administrativu, nájemné
- b) **variabilní** – souvisí s objemem výroby (přímý materiál)

kalkulační členění:

- a) **přímé** – přímý materiál, mzdy
→ lze je přímo stanovit na jednotku výkonu – kalkulační jednici (1 kus, 1m) pomocí norem
- b) **nepřímé (režijní)** – nelze stanovit přímo
→ musíme je rozpočítat (např. nájemné, elektřina, ...)

podle místa vzniku

- zjistíme, kde náklad vznikl → ve které části podniku

další členění:

- a) **prvotní** – vznikl se stykem z vnějšího okolí
- b) **druhotné** – vznikají uvnitř podniku stykem s jednotlivými hospodářskými středisky

- v jednom středisku vznikl druhotný náklad a druhotný výnos ve stejné výši (HS = 0)

Nedaňové náklady:

513 – Náklady na reprezentaci

- pohoštění, občerstvení
- účtuje se cena s DPH (neodčítá se DPH)

525 – Ostatní sociální pojištění

- příspěvky zaměstnavatele za penzijní pojištění, životní pojištění

526 – Sociální náklady individuálního podnikatele

528 – Ostatní sociální náklady

- příspěvky zaměstnavatele na stravenky nad 55 % hodnoty

538 – Ostatní daně a poplatky

- např. daň z převodu nemovitosti → nedaňový náklad

543 – Dary

544 – Smluvní pokuty a úroky z prodlení

- daňově uznatelné pouze když jsou uhrazeny

545 – Ostatní pokuty a penále

- pokuty od finančního úřadu, zdravotních pojišťoven, sociálního zabezpečení

546 – Odpis pohledávky

- zaúčtovaný nedaňový odpis

549 – Manka a škody z provozní činnosti

569 – Manka a škody na finančním majetku

582 – Škody

- manko z důvodu krádeže, pachatel neznámý
- živelná pohroma
- škoda je uznatelná do výše přijatých náhrad

554 – Tvorba a zúčtování ostatních rezerv

559 – Tvorba a zúčtování opravných položek v provozní činnosti

562 – Úroky

Zásady účtování:

1) výnosy – třída 6
náklady – třída 5

2) výnosy – Dal
náklady – MD

3) náklady a výnosy musíme účtovat vždy do období, kterého se týkají

- pokud obdržíme doklad, který se týká jiného účetního období
př. v prosinci, obdržíme FAP za nájemné z ledna → musíme použít účtovou třídu 3

4) pokud potřebujeme náklad nebo výnos snížit

- zaúčtováním na obrácené straně
- nebo na stejné straně se znaménkem mínus nebo červenou barvou

5) na konci účetního období zjistíme konečné zůstatky, které převedeme na účet

710 – Účet zisků a ztrát

- náklady: *MD – 710 Účet zisků a ztrát*
D – nákladový účet
- výnosy: *MD – výnosový účet*
D – 710 Účet zisků a ztrát

6) náklady a výnosy nelze kompenzovat → každý náklad a výnos musí být zaúčtován

NÁKLADY

501 Spotřeba materiálu

- účtuje se zde spotřeba materiálu
- Varianta A: účtujeme výdejku *D – 112 Materiál na skladě*
- Varianta B: účtujeme podle dokladu o nákupu *D – 321 Dodavatelé; 211 Pokladna*
- účtujeme: nákup kancelářských potřeb, nákup knih (časopisů), benzín (nafta), manka do normy, nákup drobného hmotného majetku (do 40.000 Kč), obaly, reklamní předměty

502 Spotřeba energie

- spotřeba: vody, páry, plynu, elektrické energie
D – 321 Dodavatelé

504 Prodané zboží

- účtujeme úbytek prodaného zboží
- Varianta A: doklad výdejka *D – 132 Zboží na skladě a v prodejnách*
- Varianta B: doklad o nákupu *D – 321 Dodavatelé; 211 Pokladna*
- účtujeme: manko do normy *D – 132 Zboží na skladě a v prodejnách*

512 Cestovné

- cestovné zaměstnancům *D – 211 Pokladna; 335 Pohledávky za zaměstnanci*
- zahrnujeme náklady na: jízdné, ubytování, stravné, kapesné (při zahraniční cestě), vedlejší nutné náklady

513 Náklady na reprezentaci

- nejde o daňový náklad!
- občerstvení (čistá voda – **501**; ostatní – **513**)

518 Ostatní služby

- účtujeme: poštovné a balné, inzerce, úklid, advokát, účetnictví, malování místností, nájemné, přeprava, poplatky za televizi a rádia, známky, popeláři, reklama, vstupné, autorské honoráře, komíníci, školení, software (do 60.000 Kč), kopírování, parkovné, provize, stočné, demolice

521 Mzdové náklady

- podle ZVL (zúčtovací a výplatní listina) účtujeme hrubou mzdou
D – 331 Zaměstnanci

524 Zákonné a sociální a zdravotní pojištění

- SP a ZP hrazené zaměstnavatelem

525 Ostatní sociální pojištění

- pojištění, které hradí zaměstnavatel za zaměstnance na soukromé životní pojištění
- musí tu být analytická evidence
- **D – 379 Jiné závazky**

527 Zákonné sociální náklady

- účtujeme stravenky (do 55%) **D – 213 Ceniny**

528 Ostatní sociální náklady

- nedaňový účet
- účtujeme stravenky (nad 55 %) **D – 213 Ceniny**

531 Daň silniční

- účtujeme vypočítanou daňovou povinnost k 31.12.
- **D – 345 Ostatní daně a poplatky**

532 Daň z nemovitosti

- daňová povinnost k dani z nemovitosti
- daňový náklad pouze za předpokladu, že daň byla zaplacená

538 Ostatní daně a poplatky

- daň:
 - z převodu nemovitosti (daňový náklad když byla zaplacená)
 - dědická, darovací (není daňovým nákladem)
 → ***D – 345 Ostatní daně a poplatky***
- poplatky:
 - kolky (***D – 211 Pokladna; 213 Ceniny***)
 - dálniční známky

541 Zůstatková cena prodaného dlouhodobého NHM a HM

- účtujeme zde dodatečný odpis v případě prodeje DM
- ***D – oprávky***

542 Prodaný materiál

- ***D – 122 Materiál na skladě***
- v případě, že prodáme materiál

543 Dary

- nedaňový účet
- v případě, že darujeme ***D – oprávky***
- + musíme doúčtovat DPH ***D – 343 DPH***

544 Smluvní pokuty a penále

- je to daňový náklad, pokud bylo zaplaceno
- účtujeme: pokuty a úroky z prodlení z dodavatelsko-odběratelských vztahů (např. pozdní úhrada faktury)

545 Ostatní pokuty a penále

- nedaňový náklad
- např. finanční úřad, pokuty od policie

546 Odpis pohledávky

- odpisujeme neodbytnou pohledávku
- ***D – 311 Odběratelé***
- daňový náklad pouze při splnění podmínek

548 Ostatní provozní náklady

- účtujeme: pojištění pro účetní jednotky, pojištění zaměstnavatele pro případ úrazu zaměstnance a nemoci z povolání, malé technické zhodnocení
- pojištění: ***D – 379 Jiné závazky***
- malé technické zhodnocení: ***D – 211 Pokladna; 321 Dodavatelé***

549 Manka a škody z provozní činnosti

- manka a škody na zásobách, které přesahují normu **D – skupina 11, 12, 13**
- není daňový účet, ale jsou tam výjimky:
 - a) škoda způsobená neznámým pachatelem
 - b) živelná pohroma
 - c) škoda je daňově uznatelná do výše přijatých náhrad
- týká se i účtů ▪ **569 Manka a škody na finančním majetku**
▪ **582 Škody**

551 Odpisy dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku

- řádné odpisy DM D – oprávkky
- dodatečné odpisy z důvodu fyzického opotřebení

558 Tvorba a zúčtování zákonných opravných položek v provozní činnosti

- používáme k tvorbě opravné položky k pohledávkám podle zákona o rezervách
D – 391 Opravná položka k pohledávkám

559 Tvorba a zúčtování opravných položek v provozní činnosti

- všechny ostatní opravné položky
- a) k dlouhodobému majetku **D – skupina 09**
- b) k zásobám **D – skupina 19**
- c) k finančnímu majetku **D – skupina 29**
- d) k pohledávkám, ale nejsou tvořeny podle zákona **D – 391 Opravná položka k pohledávkám**
- zrušení opravných položek účtujeme obráceně

561 Prodané cenné papíry a podíly

- při úbytku cenných papírů při prodeji → v pořizovací ceně
- **D – skupina 25, 06**

562 Úroky

- úroky z úvěru **D – 461 Bankovní úvěry; 231 krátkodobé bankovní úvěry; 221 Bankovní účty**

563 Kurzové ztráty

- a) pokladna **D – 211**
- b) devizový účet **D – 221**
- c) vystavená faktura **D – 311 Odběratelé**

d) došlá faktura *D – 321 Dodavatelé*

568 Ostatní finanční náklady

- bankovní poplatky

569 Manka a škody na finančním majetku

a) schodek peněz v pokladně *D - 211*